

Karja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1.50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4.50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadst. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 128.

V Ljubljani, v ponedeljek dne 6. novembra 1911.

Leto I.

Nova vlada.

V Ljubljani, 6. novembra.

Imenovana je, zaprisežena in v „Wiener Zeitung“ razglašena. Imamo jo, novo vlado grofa Stürgkha. In danes se že predstavi državnemu zboru. Bilo bi prav prijetno, če bi bile s tem že vse opravljeno. Toda z vsem svojim velikanskim optimizmom si plemeniti grof Stürgkh menda ne domišlja, da je že pri cilju, ker ima v žepu pismo „Moj ljubi grof Stürgkh.“ Postati minister je lahko, zlasti v Avstriji. Od kod naj vzame ravno grof Stürgkh tiste sposobnosti, ki so potrebne, da se spravi davno zavoženi voz zopet v pravi tir, bo menda ravno za novega načelnika vlade največja uganika. Nagajivo se človeku vsiljuje misel, da se je hotel baron Gautsch nemara maščevati nad svojim naučnim ministrom, ko ga je priporočil za ministrskega predsednika. Kajti Gautsch, ki sicer ni najznamenitejši mož tega stoletja, vendar tudi ni tako neumen, da bi smatral Stürgkha za mojstra avstrijske politike; pač pa je imel najbrže tako zdrave oči, da je opazil, kako mu je njegov podrejeni minister v debati o italijanski fakulteti podstavljal nogo.

Vsekakor, danes pride novi kabinet v parlament in najbrže poda grof Stürgkh programatično izjavo nove vlade. Tiskovni biro, ki je zadnji čas zopet zelo dorečljiv v vestmi in je razposlal vsa imenovanja in vse biografije novih ministrov z umevno oficielno ljubeznijo, molči modro in previdno o razpravah in sklepih ministrskega sveta. Ali človek bi moral biti pregrešno naiven, da ne bi uganil, kaj bo grof Stürgkh povedal. Kajti v teoriji imajo vsi avstrijski ministri že davno enak program in enake namene; vsak avstrijski premier je posebej napravljen za vsak narod, napravljen za vsak razred, napravljen za vsak stanov. Vsi imajo najustavnejšo kri v svojih žilah, vsi ljubijo parlament bolj kakor sami sebe. Vsi hrepene po pozitivnem delu in so pripravljeni strastno pospeševati vsak napredek. Vzemite še nekoliko patriotizma in podobnih reči, pa lahko sestavite iz teh besed neštete nastopne govore, kakor napravi skladatelj iz malega števila glasov v različnih legah najraznovrstnejše kompozicije.

Ali prav zato, ker se čeda lepe besede iz ministrskih ust kakor med in mleko po deželi kanaanški, so ljudje postali strašno skeptični in nočejo več verjeti obljubam in programom. Ali pa bo imel grof Stürgkh z dejanji več sreče od svojih prednikov?

Baron Gautsch je bil prevzel vlado, da bi rešil Bienenrthovo dedščino, ki ni mogel zediniti Čehov in Nemcev. Gautsch ni dosegel cilja, časi se je pogajal s češkimi in nemškimi

poslanci. Po njegovem bi bilo moralo biti imenovanje čeških ministrov posledica sporazuma. Grof Stürgkh je obrnil stvar. On nastavlja najprej češke ministre in hoče, da naj se iz tega porodi češko nemški sporazum. Ali češke stranke so že pred Bienenrthom odklonile solidarnost z ministri, ki niso bili izbrani po njihovi volji in težko je razumeti, zakaj naj bi s Stürgkhom ravnali drugače kakor z Bienenrthom.

Naravnost nemogoče pa bi bilo razumeti, da bi šli Čehi meni nič tebi nič podpirati novo vlado izza vesti, ki so prišle v javnost o Hohenburgerjevih pogojih. Justični minister hoče biti v svojem področju neomejen gospodar in nastopati dalje tako, kakor je nastopal doslej. Bivši graški advokat se sklicuje na „objektivnost“ in na „stvarne potrebe“; kako objektivni in stvarni je bil v praksi doslej je pač dobro znano. Če so bili z njegovo prakso v narodnem oziru zadovoljni nemški nacionalci, so bili tembolj nezadovoljni Slovani. Grof Stürgkh pa je baje odobril Hohenburgerjeve pogoje. Če nočejo Čehi naleteti na najhujši odpor pri svojih volilcih, ne bodo mogli o tem molčati in Stürgkh bo najbrže pri nastopu našel večje težave, nego jih je Gautsch imel pri odstopu.

Novi ministrski predsednik ima sicer sredstvo, s katerim so si pomagale vse širokovešne vlade v Avstriji; lahko pošlje državni zbor na počitnice in vlada s paragrafom 14. Prav nič ni dvomiti, da je grof Stürgkh pripravljen na ta izhod. Ali kam naj pride po tej poti? S cesarskimi naredbami se lahko uveljavljajo proračunski provizoriji. Imeli smo vlade, ki so na ta način odredile nabore in najemale državne dolge. Toda vsaka neustavnost ima meje. Glavne naloge, ki jo zahtevajo visoki krogi, ne bo nihče mogel rešiti s § 14. Vsaka avstrijska vlada mora služiti militarizmu, ta pa tirja svojo brambno reformo, več rekrutov in več denarja. Tukaj pa je konec Stürgkhove moči. Brambne reforme ne more vpeljati s cesarsko naredbo; dvetretjinske večine, ki jo potrebuje, če hoče uveljaviti novi zakon, pa tudi ne bo mogel rešiti, dokler se bo opiral ob § 14.

Stürgkhova misija je torej nesrečna od vsega začetka. Seveda bi tudi krepkejša sposobnost težko premagala težave, ki so posledice splošne državne bolezni, kakršne ne poznajo nikjer drugod, kakor v Avstriji. Oficiozno časopisje je kajpada polno slavošpevov o grofu Stürgkhu. Ali to je stara navada in nihče se več ne zmeni zanjo. Tudi ostale Stürgkhove ministre hvalijo kot največje talente v Avstriji. Ali dr. Meyer, ki je gotovo dober strokovnjak, je pokazal, kako malo pomeni to na ministrskem sedenju, dokler je talent uklenjen v naše klavirne politične razmere. Ker se lotovata slat

nje o teh neprilikah nemara že grofa Stürgkha samega, pojo njegovi gramofoni tem glasneje pesem o njegovi odločnosti, češ če nastane kriza, ne pride na vrsto vlada, temveč parlament.

Ali tudi ta recept ni nov. Tudi baron Bienenrth je razpustil parlament, da bi rešil svojo vlado, a ko so bile volitve končane, je bil vesel, da mu je grof Kiellmannsegg odstopil svoj prostor v dunajski namestniški palači. Grof Stürgkh lahko razpiše nove volitve, da oslabi še bolj pozicijo tistih strank, na katere se hoče opirati. Avstrijskega vprašanja pa s tem ne bo rešil in tistih nalog ne bo izvršil, ki bi jih imel izvršiti po želji svojih višjih gospodarjev.

Zučilno pa je vendar to, da smatrajo vsi avstrijski ministri žuganje z razpustom parlamenta za najvažnejše in najuspešnejše vladno sredstvo. Tega žuganja ne bi bilo, če bi bile meščanske stranke nekoliko bolj mislele na načela kakor na mandate. Navzdol hočejo te stranke biti močne; navzgor se izkadi njih odločnost in moč kakor kafa. Zato si domišljuje vsaka avstrijska vlada, da ima ona komandirati, parlament pa slušati.

Zbor nemške socialne demokracije.

In o most, 3. novembra.

Danes je kongres nemških sodrugov dokončal svoje delo kakor smo napovedali. Zadnji dan je bil jako bogat, zakaj razven draginskega vprašanja, o katerem smo že poročali, je opravi predlog, da se vpelje poseben volilni sklad, potem zanimivo točko o brambni reformi, rešil nekatere predloge notranjega značaja in sprejel protest proti vojni. V svojem zaključnem govoru se je sodrug Pernerstorfer dotaknil tudi političnega položaja in njegove besede imajo v sedanjih situaciji velik pomen.

O brambni reformi je obširno poročal sodrug Schulz, ki je predložil sledečo

resolucijo:

Socialna demokracija odklanja načeloma vse zahteve militarizma in stoji slejkoprej na stališču, da ne more biti napram brambnemu sistemu, ki služi edino kot instrument sile v rokah gospodujočih razredov in je v svoji odvisnosti od dinastičnih in imperialističnih vplivov vedno nevaren svetovnemu miru, nobene druge politike, kakor nespravljiva, vsakega moža in vsak vinar odrekajoča opozicija.

Parlamentarno sodelovanje pri vojnih reformah se mora torej za socialnodemokracijo fraccio misliti samo v tem zmislu, kolikor je

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna petstvrstica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste

mogoče, da se na eni strani ljudstvu olajšajo vojna bremena, na drugi strani pa ustvarijo predpogoji, da se stalna militaristična vojska polagoma izpremeni v demokratično brambno zadrugo, v ljudsko milico.

Socialno demokratična frakcija ima torej z vso odločnostjo nastopiti za izdatno in za vse enako veljavno skrajšanje aktivne službe — najprej na dve leti, pozneje na štirinajst mesecev — in zahtevati, da se sočasno odpravijo vse pogodnosti izvzemši tiste, ki prihajajo v prid siromasnim vzdrževalcem rodbin, kakor tudi da se postavijo vojniki zakonito v eno vrsto z ostalimi državljani in da se odpravi vsako posebno sodstvo.

Uvaževaje, da gre od vlade predloženi načrt reforme brambnega zakona za neizmerno novo obremenitvijo prebivalstva;

uvaževaje, da ne daje namesto enotne dvoladne službe predlagana varljiva dozdevnost nobene kompenzacije, temveč bi le ustvarila stanje, v katerem bi postale težave vojaške službe zlasti za delavski razred še bolj neznesne;

uvaževaje nadalje, da povzročajo te reforme predloge tudi težke finančne obremenitve, ki se imajo naložiti prebivalstvu brez obzira na akutno gospodarsko stisko;

uvaževaje nadalje, da se ozirajo te predloge še bolj na interese meščanstva, dočim jim manjka vsaka socialna obzirnost napram proletariatu;

uvaževaje končno, da predstavlja od vlade nameravana reforma vojne organizacije v vsakem pogledu nazadovanje, izjavlja strankin zbor, da se je proti tem predlogom najodločneje boriti, da pa se ima tudi z enako odločnostjo voditi boj za brezpogojno skrajšanje aktivne službe na dva leti, ne da bi se zvišalo mirovno prezenčno stanje armade.

Zbor odločno zahteva, da se odpravi posebno vojno sodstvo in da se postavijo vsi državljani naj so vojniki ali pa ne, pod enako pravo in pred enako sodnijo. Zbor obsoja od vlade predloženi načrt novega vojaškega kazenskega reda, ki se roga načelom sodnijske neodvisnosti in javnosti postopanja ter izključuje celo obrambo, ki bi bila neodvisna od vladne dobrohotnosti.

V debato o tej točki je posegel z daljšim zanimivim govorom posl. Schumacher.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Zbor je rešil nekatere notranje zadeve nemške stranke. Nato je sodrug Pernerstorfer podal sledeče naznanilo:

Dobili smo od mednarodnega tajništva v Bruslju manifest za mednarodno demonstracijo

proti vojni!

Cele mesece je tlačila vso Evropo in vse civilizirani svet velika skrb; česar se je bil

MAXIM GORKIJ

Mati.

Socialen roman v dveh delih. Vohune vzgajate, žene zapeljujete in deklata, iz ljudi delate tatove in ubijalce, z žganjem jih zastrupljate... Mednarodni poboji ljudske vraže, moralno propadanje in podivjanost, to je vaša kultura! Da, sovraženiki te kulture smol!

— Prosim Vas! — je zavpil stari in podbradek se mu je potresel. A Samojlov, ves čed, je blisknil z očmi in tudi zakričal:

— A mi čislamo in cenimo drugo kulturo — nje stvaritelj ste pustili, da so poginili v ječah in zblazneli!

— Vzemem vam besedo! — Fjodor Mazin!

Mati Mazin je vstal, kakor da bi kvišku šinilo silo in delal s pretrganim glasom:

— Pozdravljeni! Vem, da ste me obsodili!

Zacopel je, pr. blede, na njegov obraz so ostale le še oči; iztegnil je roko in zaklical:

— Častno besedo! — Kamorkoli me pošljete, pobegnem, pivnem se in bom delal zmerom vse življenje. Častno besedo!

Sizov je zakasljala in se smejala. In vse občinstvo prevzeto od rastočega razburjenja, je godilo nekam čudno in zamolklo. Neka ženska je plakala, nekdo je duševno kasljala. Orožniki so ogledovali obtožence s topim začudenjem in občinstvo — z zlobo. Sodniki so se na jalič starčije teško zaklicali:

— Gusev, Ivan! —

— Ne bom govoril!
— Vasilij Gusev!
— Tudi ne!
— Bukin Fjodor!

Bl-di, uveli mladenič se je okorno dvignil, zmajal z glavo in dejal medlo:

— Sramujte se... Okoren človek sem, a pravico le razumem!... Roko je dvignil nad glavo in umolknil z napol zatisnjenimi očmi, kakor da bi se zamaknil nekam v daljavo.

— Kaj? — je razdraženo in začudeno zakričal stari in se naslonil na stol.

— Ze prav! — je mrko spustil na klop. V njegovih temnih besedah je bilo nekaj ogromnega in važnega, nekaj žalostno občutljivega in naivnega.

Vsi so čutili in celo sodniki so prisluškovali, kakor da bi pričakovali odmev, glasnejši od teh besed. In na klopih za občinstvo je vse zamrlo, le tiho plakanje je zatrepetalo v zraku. Potem se je državni pravdnik nasmešnil in zmajal z rameni, načelnik plemstva je zamolklo zakasljala in zopet se je zbudil šepet in se nemirno vil po dvorani.

Mati se je sklonila k Sizovu in vprašala:

— Ali bodo govorili sodniki?

— Je že vse končano... le še sodbo razglase...

— Druga ni? —

— Ne... —

Ni mu verjela.

Samojlova se je nemirno premikala na klopi, zadavajoča mater z ramo in s komolcem, in tiho govorila možu:

— Kaj je to? Kako je le mogoče?

— Vidiš, da je mogoče...
— Kaj pa bode ž njim, z Grišo?...

— Molči... potrpi...
Vsi so čutili, kakor da bi se bilo v njih nekaj premaknilo, razrušilo, razbilo; ljudje so nedoumno migali z zaslepljenimi očmi, kakor da bi pred njimi zagorelo nekaj žarkega, v nejasnih obrisih in z neznanim pomenom, ampak s strašno privlačno silo. In ker niso razumeli velike stvari, ki se je nenadoma pojavila pred njimi, so naglo zamenjavali novo čuvstvo z malim, očitnim in razumljivim čuvstvom.

Stari Bukin se ni nič zatajeval in je zašepetal glasno:

— Dovolite... zakaj pa ne puste človeka do besede? Državni pravdnik sme govoriti, kolikor le hoče...

Poleg klopi je stal uradnik, migal z rokami ljudem in pol-lasno govoril:

— Tiho... Tiho...

Samojlov se je naslonil nazaj in godel za hrbtom svoje žene:

— Dobro... recimo, da so krivi... Ampak razlože naj nam! Zoper kaj pa so na stopili? Zoper vse?... Rad bi razumel! Tudi jaz imam svoj interes... Kje je resnica? Rad bi vedel... dajte, naj govore!

— Tiho! — je vzkliknil uradnik in mu zagrozil s prstom.

Sizov je mrko kimal z glavo.

A mati je strmela na sodnike in videla, da so se vse bolj vzuemirjali razgovarjaje se drug z drugim z nerazumljivimi glasovi. Hladen in opolzke glas njih govorice se je dotikal njenega obraza in zbujal trepet na njenih licih, neprijeten, bolehen občutek v ustih. Materi se

je kar zdelo, da govore o telesu njenega sina in tovarišev, o krepkem, golem telesu, o mišicah in udih mladeničev, polnih goreče krvi in žive sile. To telo neti v njih zlobo, brezsilno zavist beračev, vztrajno željnost izčrpanih bolnikov. Z ustni cmokajo in obžalujejo ta telesa, sposobna za delo in za bogastvo; za naslado in za stvarjanje. Sedaj bodo ta telesa odtegnjena življenju, odreko se mu, seboj odneso možnost, da jih imajo, da izkoriščajo njih silo in jo živijo.

In zategadelj zbujajo mladeniči v starih sodnikih maščevalno, bolesto razburjenost, različne zveri, ki vidi svež živč, a nima več moči, da bi ga pograbila, ki je izgubila spo-obnost, da se nasiti s tujo silo, in bolešno godo, bolešno tuli, videč, da mu uhaja vir nasidjenja.

Ta sirova in čudni misel je privzemala tem določnejšo obliko, čim pozornejšje je motrila mati sodnike. Nič niso skrivali, tako se ji je zdelo, nemirnega poželenja in brezsilne zlobe lačnih, ki so časih mogli obilo požreti.

Njej, ženski in materi, kateri je telo njenega sina zmerom dražje od tega, kar se imenuje duša, je bilo strašno videti, kako so njih potuhnjene, ngasle oči pozele po njegovem obrazu, otipavale njegove prsi, pleča, roke, se trle ob goreči krži, kakor da bi hotele zažareti in segreti kri v okorelih žilah, v izčrpanih mišicah napol mrtvih ljudi, oživljenih nekoliko s požljivostjo in zavistjo k mlademu življenju, ki so ga morali obsoditi in odvzeti sami sebi.

Zdlo se ji je, kakor da bi sin čutil vlažne, neprijetno ščegetajoče poglede in da se trepetaje ozira nanjo.

Dane!

dolgo bati, se je zadnje dni zgodilo. Italijanski vladi se je posrečilo omajati vse ideje o zvestobi. Priredila je roparski napad, ki bi lahko povzročil posledice na Balkanu, kjer vre vse. Izreči moramo torej, da je odgovornost, ki jo je italijanska vlada prevzela s tem, da je začela vojno, tako strašna in velika, da se ji mora upreti ves civilizirani svet. Socialisti vseh dežel, vsa internacionala slavnostno protestira proti vojni, ki zdaj divja, pa tudi proti vsem imperialističnim in vojnim željam današnje dobe. Predlagam torej zboru sledečo

resolucija.

Zbor ožigosa roparski atentat na Tripolitanijsko kot atentat proti blagostanju, civilizaciji in miru narodov v Evropi. Zbor pošilja svoje pozdrave delavskemu razredu Italije, ki se je s svojimi manifestacijami proti roparski politiki edini izkazal vrednega velikih revolucionarnih tradicij italijanskega naroda. Zbor svari kapitalistične vlade, ki so s skrivni kapitalistične italijanske vlade, da ne izrabljajo položaja, ki je nastal vsled vojne med Italijo in Turčijo, za nove roparske ekspedicije. Avstrija nima ničesar iskati na Balkanu; avstrijski narodi ne marajo vojne, naj se zgodi na balkanskem polotoku karkoli. Delavski razred izreka, da so gospodujoči razredi odgovorni za vsako ogroženje miru in se bo uprl vsaki vojni pustolovščini. Vsaka kaplja krvi, ki se prelje za gospodovalno poželjivost, za dinastije in profitost kapitala, se bo masčevala nad gospodujočimi razredi.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Sodrug Abram se je zahvalil, da se je zbor priredil v Inomostu.

Sodrug Schummeier se je zahvalil predsedstvu za vzorno vodstvo poslov.

Nato je vstal sodr. Pernerstorfer. V svojem obširnem govoru glede na politični položaj je dejal to:

Že sodrug dr. Adler se je v svojem otvoritvenem govoru v nedeljo kritično bavil z ministrstvom. Danes ni več Gautschea. Zgodilo se je, kar smo vedeli, da se bo zgodilo. Naha-jamo se v novem političnem položaju Gautschev naslednik Stürgkh ni mož, ki bi mogel uživati naše zaupanje, pa tudi ne mož, ki bi ga mogli gledati z neko objektivnostjo. Preveč je obremenjen in tudi njemu prerokujemo, da ga čakajo vse tiste velike težave, ob katerih je ginilo Gautschevo ministrstvo. To je vprašanje draginje, vprašanje železničarjev. Preko teh vprašanj tudi ministrski predsednik grof Stürgkh ne zleze. Zlasti je treba danes reči, da naj ne govori tako lahkomišelnost o avstrijskih uradnikih, o avstrijskih železničarjih, kakor je govoril Gautsch. Ali naj pride karkoli. Če je res, da se pričinja ostrejša vladanja, smo pripravljeni. Morda potrebujemo zopet ostrejši veter. Morda je celo za tiste reči, o katerih smo tukaj razpravljali, za enotnost stranke, dobro, da pride drugačna vlada. Našla bo nas oborožene. Bili se nismo mnogo zvitejši in tudi veliko modrejši nasprotnikov na ministrskih sed-zih. Prav dobro poznamo ravno pot naše ideje. Vemo, da nam lahko nastanejo zapreke. Ali mi stojimo na tleh gospodarskega nazora, ki nas uči, da je zmaga socializma železna potreba, zgodovina in iz te misli zajemamo vnovič in vnovič silno prepričanje o svoji zmagi. Naj pride kar koli! Pripravljeni smo!

S tem je sodrug Pernerstorfer zaključil zbor.

NOVICE.

* **Preveč se je najedel.** Medtem ko se v sedanjih žalostnih časih naraščajoča draginja tisoči in tisoči niti ne nasitijo, se je dogodil v Kiekingu pri Amstertenu nenavaden slučaj, da je umrl 20 leten kmečki fant zato, ker je preveč jedel. Zjutraj so ga našli mrtvega v postelji. Zdravniško raztelesenje je dognalo, da se je fant preveč najedel in je zategadelj nastopila smrt. Želodec je bil prenapolnjen z mesom, kruhom in sadjem. Med spanjem se je zadušil.

* **Kmečki dvoboj.** V Alzo-Szekazsu na Ogrskem se je vrnil kmet Filip Jesenec neudoma domov in presenetil svojo soprogo v jako zaupni zabavi s posestnikom Aleksandrom Marisom. Moža sta se hudo sprla, končno pa sta na predlog žene sklenila, da se dvobojujeta. Jesenec je zgrabil sekiro, Moris nož in dvoboj se je takoj pričel na dvorišču. Ob prvem spopadu je razkral Jesenec svojemu nasprotniku glavo. Zmagalec je takoj krenil v Arad, kjer se je javil oblastim z b-sedami: „Svojega nasprotnika sem ubil v dvoboju“!

* **Troje otrok je izginito.** Rodbini Drohbauer v Bremerhavenu je tekom četrtega izginito troje otrok, zadnji, osemleten deček, pred dvema tednoma. Zdaj so prijeli neznanega moža, ki se je sumljivo potikal okrog hiše nesrečnih staršev. Sumijo, da je v zvezi s tatvino otrok.

* **Silen vihar.** Na vseh svetnikov dan je divjal po Sardiniji silen vihar, ki je na vsem otoku napravil mnogo škode. V Cagliariju je udarila strela v zvonik glavne cerkve in ga užgala, vendar pa se je posrečilo oženj pravočasno pogasiti. Vihar je prevrnil osebnost vlak, ki odpelje popoldne iz Cagliarija, mrtvi sta dve

osebi in več ranjenih. Ob sardinski obali sta se razbili dve francoski jadrnici, moštvo se je rešilo. Natančnejši poročili še ni, ker so vse brzovjavne zveze pretrgane.

* **Vojna v pesku.** „Prvi dan tripolitanskega vojnega pohoda bo ostal v neizbrisnem spominu mladim italijanskim vojakom, ki so jih bili prvokrat poslali v puščavo in so tu spoznali ovire in pomankanja, ki jih še čakajo“. S temi besedami prične tripolitski angleški korespondent Percival Phillips nad vse zanimivo opisovanje nenavadnih razmer, ki morajo v njih italijanski vojaki izpolnjevati svojo dolžnost v pesku velike puščave. Gornji opis se nanaša na majhen pohod italijanskih vojakov iz Tripolisa v natančno deželo. Phillips opisuje nenavadno vročino, ki je mučila Italijane ter jim povzročala silno žejo. Kraj tega so jih nadlegovali neštevilni komarji. Kaj šele bo, ako bodo morali vojaki tedne in tedne bivati in se bojevati v žareči puščavi, kjer bo primanjkovalo vode in ne bo nikakega varstva pred žgočimi žarki afriškega solca! Človeka obide tesnoba, ako pomisli, koliko žrtev bodo zahtevale že te neugodne razmere med italijanskim vojaštvom. Phillips slika nato drug prizor. „Videl sem častnike, ki so željno pili iz javnega vodnjaka sredi množice Arabcev, videl sem vojake, ki so jedli takoj po izkrcanju sirovo sadje in pili ledeno mrzlo pivo, ne da bi zdravstvena oblast vojake svarila. Sijajno izvežbano moštvo in disciplina nista nikako obrambno sredstvo pred kužnimi kalmi te nezdružljivi. Nekateri vojaki so polegali popolnoma utrujeni pod senčnate palme. Ko so izkopali štiri čevlje globoke prekope, je večina skušala z lastnimi sukunji in palmovimi listi obvarovati to mesto solčne pripeke. Šest korakov dalje — pa sem v puščavi. Kakih 800 metrov pred mano je zasedlo sredi žarega peska devet italijanskih vojakov majhen grič, odkoder je pogled daleč proti jugu. Častnik mi dovoli, da smem na grič. Pot me vodi po razrahljanem, vročem pesku. Noge so mi težke kakor svinec. Prazne turške torbice za patrone so razstlane naokoli in pričajo o zadnjem tur. napadu. Tu je razstana tudi kuhinjska priprava in še marsikaj drugega, kar nas spominja na turško taborišče, ki so ga bili Turki tu postavili, potem ko so zapustili mesto. Pogled na to prazno mrtvo puščavo mora ugasniti sleherno navdušenje v našem srcu. Kamor seže pogled, povsod same gole, belo odsevajoče pešene proge, ki jih veter tupatam dvigne in zopet zniža. Daleč na obzorju žari škrlatasta lisa, ki se ti zdi kakor oblak, to je daljno Garijsko pogorje in za njim se širi v nedogled velika puščava. V pešeni brazdi na hribočnem grebenu žde vojaki v svojih težkih zapetih sukunjih in strme na to sliko brezupnosti. Nikjer ne opazimo drevesa, nikjer zelene lise. Samo na jugovzhodu zazremo veliko belo poslopje, kjer so skušali Turki ustanoviti poljedelsko šolo za Arabce. Toda vse je bilo odvisno od arzijskega studenca in ta se je posušil. Nekje ne meji tega mrtvega obzorja pa so Turki, ki rajše klubujejo neusmiljeno žgočemu solcu kakor da bi se udali...“

* **Malda Kitajka je ustrelila kadeta.** V Peterburgu je udril ponoči v spalnico lepe mlade Kitajke Vanju gojenec ruske konjeniške šole Canganter in jo hotel posiliti. Vanju se ni mogla drugače obraniti nasilnika, da ga je ustrelila. Porotniki so mlado deklico oprostili, ker je mladenka dokazala, da je branila le svojo čast.

* **Revolverski napad na brzovlak.** V Rumuniji so streljali štirje ljudje na brzovlak, ki vozi med Bukareštom in Galacom. Ena krogla je razsula šipo in udrla v kupej 2. razreda, kjer je sedel potnik Gregor Andrej. Zadel ga je naravnost v srce, da je bil nesrečnik na mestu mrtvega. Ko so brzovlak ustavili, so napadalcu zbežali v bližnji gozd in izginili brez sledu.

* **Smola Richterjevega roparja.** Veliko smolo je imel eden izmed balkanskih roparjev, ki so odvedli inženirja Richterja v olimpsko pogorje in ga izpustili proti odkupnini 4000 turških funtov. Ko so si roparji odkupnino lepo razdelili, se je četa, ki sta ji poveljevala roparska glavarja Lollos in Stratis, razšla popolnoma mirno, kajti turške oblasti je niso prav nič zasledovale. Obadva poveljnika banditov sta se zategadelj čutila popolnoma na varnem. Lollos se je povsem neovirano klatil po makedonskih gorah in prežal na nove žrtve. Kar ga je zgrabila roka masčevanja, napadli so ga roparji in mu pobrali vse denar. Stratis je imel več sreče. Šel je v Atene in se ustanovil tam kot zasebnik, ker se v Makedoniji ne čuti na varnem, seveda ne pred oblastmi, ampak pred svojimi — poklicnimi tovariši!

* **Kdo so senusi?** V zadnjem času smo večkrat brali o senusih, ki prihajajo Turkom na pomoč proti Italijanom v Tripolisu. Kdo so torej senusi? Senusi so člani mohamedanske bratovščine senusije, ki je urejena po zelo strogih pravilih. Svoje ime je dobila ta bratovščina po svojem ustanovniku Algireu Sidi Mohamed ben Alies-Senusiju, ki je umrl leta 1859. Močno je narasel vpliv bratovščine vsled delovanja ustanovnikovega sina Sidi Mohamed el-Bedra, ki se je rodil l. 1844 in je pod imenom mahdija igral veliko vlogo v zahodni seve-

rni Afriki in zlasti še v puščavi. Ta „šejk senusov“ je umrl 30. maja 1902 v Geru. Toda za Beduine živi še naprej in se često prikaže svojim vernikom, jih osrčuje in okrepi, nenadoma se pojavi v njih zborovanjih in je lahko obenem na dveh krajih. Vodstvo senusije povsod oznanja vero, da njih veliki šejk še živi. Tako je ostal mahdi skrivnosten gospodar puščave. Kadar se ob dneih stiske in nadloge zopet povrne, tedaj bo vzplamtela sveta vojska proti nevernikom. Senuse so imenovali „jezuite puščave“ in res zavzemajo dandanes med afriškimi mohamedani tisto mesto, kakor so si ga nekoč prilascali jezuiti v Evropi. Senusi hočejo očistiti staro moč in slavo islama. Od leta 1902 imajo svoj sedež v Geru, v ozadju Tripolitanijske. Načela bratovščine so: povratek k prvotni preprostosti in strogosti islama, pospeševanje vzdržnosti, prepoved tobaka, kave, plesa in godbe. Njeni pridigarji preromajo puščavo do njenih južnih mej, ustanavljajo samostane s šolo in mošejo in tako oznanjajo glas osvobodjenja od drugovercev. Pri tem pa se izogibajo sleherne nasilnosti in se diplomatsko prilagajajo kulturi belcev. Prišli so celo v deželo Negrov in delajo hudo konkurenco krščanskim misijonarjem. Vsekako Italijani ne bodo imeli lahkega opravila s temi strogimi Alahovimi pripadniki.

* **Sredstvo proti otrpjenju tilnika.** Ravnatelj Rockefellerjevega zavoda Fl-xner sporoča, da je serum proti nalezljivemu otrpjenju tilnika. Serum se vbrizga pod kožo in učinkuje povsem uspešno.

* **Rudarska očesna bolezen.** Takozvani nystagmus je posebne vrste bolezen, ki se javlja v nervoznem gibanju očesa in je zelo razširjena. Časi je ta bolezen že prirojena, časi se pojavi v prvih mesecih človekovega življenja. Največkrat pa si pokvari s to boleznijo oči rudarji, ki morajo delati v temi ali pa ob nezadostni razsvetljavi. Očesno tresenje sicer samoposebi ni nevarno, pač pa lahko povzroči nezgode, ker oko vsled bolezni ne more posameznih predmetov dobro opaziti in natančno ogledati. Najčeste se pojavi bolezen pri koparjih, ki morajo skoro ves čas delati sklonjeni. Pri tem morajo večkrat sukati oči. Sprva je očesno tresenje samo začasna bolezen, ki mine, lahko pa postane trajna bolezen, ki niti tedaj ne mine, kadar oči gledajo naravnost ali k tlom. Nadalje se lahko pridruži tudi tresenje obrvi in tresenje vse glave. K sreči ta bolezen ne napade vseh rudarjev, ker se krepak organizem pogosto privadi težkemu in zdravstveno nevarnemu delu.

* **Reklama po telefonu.** Danes ko hoče reklama prekriti reklamo, so izumili v Londonu nov, navaden način reklame. Londonski trgovci uporabljajo namreč telefon za reklamo. Trgovci prične v telefonski knjiži s črko A in polagoma predela vso knjigo. Telefon pozvonji. „Ali ste vi tu, gospod Johnson?“ — „Da!“ — Danes je pri nas velika razprodaja kravat in srajc! Nato pokliče drugo številko. „Da, tu gospod Müller.“ „Dovoljujemo si Vas opozoriti na našo veliko razstavo pohištva.“ In tako dalje. Ako se ta način reklame udomači, tedaj se obetajo telefonskim naročnikom lepi časi.

Pošiljte naročnino,

če je še niste!

Ljubljana in Kranjsko.

— **Idilične razmere v klerikalni tovarni.** Iz klerikalnih delavskih krogov smo prejeli: Parketno tovarno na Krakovskem nasipu je pred nekaj meseci prevzel od gg. Kastelica in Kovačiča kolarski mojster Iv. Šiška. Takoj ob tej transakciji so se ljudje začudeno spogledovali. Saj je notorično, da g. Šiška niti v svoji kolariji ni mogel delavcem redno izplačevati tedenskega zaslužka. In res, odkar je prešla tovarna v njegove roke, delavci niso bili še nikoli ob svojem času plačani. Preteklo soboto so morali po dokončanem trdem delu čakati na svoje grenko zaslužene solde — ne četrto ali pol ure — temveč do 8. zvečer, pa še niso nič dobili in so odšli praznih rok domov. Delovodja g. Jereb jim je svetoval, da naj se oglasijo drugi dan v nedeljo, da bo, če ne bo drugače, sam priskrbel denar. Drugi dan so delavci res prišli, pa kaj je bilo. Namesto da bi bil g. tovarnar pustil denar pri g. delovodju, je pa naročil, da naj pride, kdor potrebuje denar, k njemu na dom po zaslužene solde. Skanpal prve vrste je, da morajo delavci, ki garajo cel teden v tovarniškem prahu, ob neprestanem priganjanju g. delovodje, be- račiti v nedeljo ali pondeljek za svoj zaslužek. Ko je imel tovarno še neki Regoršek, je delovodja g. Jereb sam založil denar, če mu ga gospodar ni pravočasno poslal. — Kakor čujemo, ustanavlja kanonik Šiška na ime kolarija Šiške novo tovarno za parkete. Stvar za duhovskega tovarnarja in njegovo družbo ne izgleda preveč sijajno, ker se kolari Šiška in njegov adlat Goloč na to obrt prav nič ne razumeta in tudi Puh, ki je precej drag, ne bo pomagal podjetju navigor.

— **Stražniki, ki povzročajo kravale.** Poročajo nam: V petek je sedelo v neki gostilni ob 11. ponoči več civilno oblečenih stražnikov. V gostilni je bil tudi postrešček, ki je bil že precej nadelan. Kakor se često dogodi ob takih prilikah, je postrešček prišel s policaji navzkriž. Namesto da bi ti poslali po službojočega stražnika, ki bi postreška tako ali tako pomiril, ako je on zakrivil prepri, so ga lepi čuvaji reda vrgli ven, da je bil ves krvav. Nato je prišel službujoči stražnik, toda stražniki v civilu so si bili zopet v laseh s pijanim postreščkom in se z njim pretepali. Raztrgali so mu eno hlačnico popolnoma. Pri gostilni se je nabralo precej ljudi, ki so glasno izražali svoje ogorčenje nad neolikanim in nasilnim postopanjem stražnikov, dasi je postrešček izrečno dejal, da hoče iti mirno s stražnikom. Prišel je še en stražnik, ki je postreška z lepo besedo pomiril, nakar je šel postrešček radevolje z njim. Prvi stražnik pa je napravil vtisk, kakor da bi bil prišel svojim nedostojnim kolegom na pomoč.

— **Ukradeno kolo.** V četrtek 2. t. m. ob 7. zvečer je bilo g. Aleksandru Lukežu v Kolizeju (Marije Terezije cesta 11) ukradeno kolo tverdke Puch z znamko „Velo Special Ipak“, tovarniška znamka 45.100, policijska pa 893 z belo barvo na zelenem polju. Kolo je črno pleskano, dobro ohranjeno, prostega teka, brez strešic zoper blato ter vredno 200 kron. Na zadnjem kolesu ima že močno obrabljeno pnevmatiko z znamko „Monthan“, na prvem pa skoro novo z znamko „Derby“. Pozor pred nakupom!

— **Drago plačana šala.** V Verdu pri Vrhniki je gual hlapec Franc Pozeta konje na vodo. Medpotem ga sreča malce odobrovoljeni posestnikov sin Valentin Nagode in je hotel v šali konje zadržati. To je Pozeta tako razjezilo, da je sunil Nagodega močno v prsi. Nagode je padel tako nesrečno na tla, da se je na glavi težko poškodoval.

— **Nezgoda.** V tržiški predilnici se je izpotaknila 15letna delavka Krištufels in padla na tla. Pri tem je zaslila z desno roko med vrteča kolesa in se je težko poškodovala.

— **Vinski tatovi.** V vinski klet Ivana Gorencea pri Novem mestu so vlomili tatje in odnesli 112 litrov vina. Tatovi so sneli vrata in so napravili tudi veliko odprtino v stransko steno, da bi ušli skozi njo, ako bi jih zasačili pri kraji.

Kdor hoče piti dobro kavo, mora na vsak način vzeti na pomoč dober kavni pridatek, kajti brez tega nobena kava ni dobra. Najboljši kavni pridatek je pa — o tem so že vsi edini — Kolinska kavna primes, ker se je zaradi svojih izbornih lastnosti vsem zelo priljubila in povsod udomačila. V sedanjem času ko se tudi sladkor vedno bolj draži, je posebno treba poudariti to okolnost, da kava iz Kolinske kavne primesi ne potrebuje veliko sladkorja.

Idrija.

— **Odpomoč proti brezposelnosti v Idriji.** Je nujno potrebna. Od leta do leta se množi število mladeničev starosti od 14 do 20 let, ki se uče pohajkovanja, združenega čisto z moralnimi prestopki, ker ne morejo dobiti dela in grene ubogim staršem že itak ne preveč sladko življenje. Industrije razen rudnika v Idriji ni nobene, ki bi dajala mladini dela, tudi obrti ni, ki bi prihajal v poštev. V svet pa se nihče ne upa, ker je železnica preoddaljena in si naši ljudje ne domislijo, da je lep košček sveta že onkraj naših hribov. Pa tudi sredstev ni za to! Tudi v srednjo šolo ali v kako obrt ne morejo revni starši pošiljati svojih otrok. Skrb idrijskega erarja, ki je že na milijone iztisnil iz idrijskega prebivalstva bi morala biti, da zajezuje fizično in moralno propadanje idrijske mladine. Namesto da bi sprejemal v delo sinove ernarnih delavcev, pa vleče rudnik raje kmečke ljudi, ki so navidez krepki, ki pa pod težo rudniškega dela prav kmalu uvenejo in usahnejo. Še večja krivica pa je, da c. kr. erar v Idriji sam dela umetno brezposelnost, ker priganja stare delavce k 14 do 16 urnemu delu in odjeda s tem kruh in bodočnost mladini. Tega potratnega gospodarstva z delavskimi silami mora biti konec, če hočemo, da se, če že ne odpravi, vsaj znatno omaji pogubna brezposelnost.

— **Denunciantov ne potrebujemo.** (Dopis iz Idrije). Pred nekaj meseci je prišel k nam kot elektrotehnik mož z imenom Perk. Ker se pa možicelj na svoj poklic nič ne razume, poslužuje se drugih sredstev, da se hlina gospodom. Svoj dolgi nos vtika povsod tam kjer upa kakega delavca denuncirati, ena krona kazni ne odide onemu, ki ga ta nastavljeni hianavec ovadi. C. kr. rudniško ravnateljstvo naj nam pove, zakaj kliče za šikaniranje delavstva od drugod ljudi, ko je med idrijskim delavstvom za poštno delo tudi na vodilnih mestih dovolj sposobnih ljudi.

Več mehanskih delavcev.

— **Strokovna organizacija in draginja.** Shoda, ki ju je priredil pri nas sodr. Čobal sta prav lepo uspela. Na prvem je poročal o potrebi strokovne organizacije, na drugem pa o draginji in delavskih zahtevah. Oba shoda sta bila dobro obiskana. Na shodu

pri „Črnem orlu“ sta govorila tudi sodr. Brus in Straus. Zadnji je predlagal dve resoluciji: eno za omejitev mladinske brezposelnosti v Idriji, drugo za uvoz inozemske živine oziroma mesa v Idrijo. Obe resoluciji, ki sta se enoglasno odobrili, se pošljejo vodstvu rutarske unije draginjskemu odseku v parlament. Resolucijo glede na dobavo tujega mesa je tudi še odposlal na pristojna mesta občinski draginjski lodek mesta Idrije. Poleg tega ima unija rudarjev nalogo da podpira prošnjo po draginjski dokladi za c. kr. erarične rudnike.

— **Opomin.** Člani društva „Splošne mlad. zveze“ kakor tudi vseh društev, ki so z doneski zaostali so naprošeni, da store do konca t. l. svojo dolžnost.

— **„Splošna mladinska zveza.“** za idrijski sodni okraj si snuje svojo lastno knjižnico. Kdor bi hotel mlademu društvu kako knjigo, ki je ne rabi, darovati mu bo društvo jako hvaležno. Cenjeni darovalci lahko naznajo svojo blagohotnost v pisarni obč. konzumnega društva ali na naravnost pri odboru omenjenega društva.

— **Konjušnica v Idriji** se je opustila. Komur kaka žival pogine, mora to takoj naznati županstvu tistega okraja, da ta za spravo živali vse potrebno ukrene. Kdor se temu ukazu ne pokori, ga čaka občutna kazen.

Štajersko.

— **Tripolis v Trbovljah.** V soboto večer 29. m. m. se je zbrala v neki gostilni na Lokah gosposka družba, ki je v razposajenem veselju rajala vso noč do zgodnjega jutra. Ampak kakor se je navezaduje izkazalo, je bila želja gosposkih grl v obratnem razmerju s sušo v njihovih žepih, vsled česar se je ob plačevanju razvnela bitka kakor pred Tripolisom. Velikanski vrišč, psovke, klofute in zaustnice so kar deževale. Pri tem splošnem tepežkanju, ki se je nadaljevalo še na cesti, se je kakor čujemo najslabše godilo obratnemu vodji tukajšnjega rudnika, g. Voiti, ki ga je zlasti neka hrabra Amaconka napravila za predmet svojega junaštva. Ob tej priliki omenjamo, da je roka pravice vselej pripravljena, če le kak rudarski fant malo pozavriska; kadar prireja gospoda svoje bitke, tedaj pa oko postave prav krepko dremle.

Goriško.

— **Iz Vrtojbe.** Dne 22. oktobra je bil pri nas dobro obiskan javen shod in mu je predsedoval sodrug Ivan Gorkič. Sodrug dr. Tuma je v eno uro trajajočem govoru pojasnil sedanjo draginjo, dokazal je da so krivi vlada in meščanski poslanci sedanjih neznosnih razmer, pokazal v pravi luči avstrijske in ogrske agrarce in ožigosale veleposetnike in njih oprode v državnem zboru. Socialni demokratje, po številu jih je 84, so v manjšini in ne morejo sami nič napraviti, ampak neprenehoma se trudijo za izboljšanje delavskih in kmečkih koristi. Ampak veleposetniki že vedo, zakaj tako delajo. Delavcev in kmetov je v Avstriji na milijone, ki si volijo take poslance, ki jim potem škodujejo kjerkoli morejo, glasujejo za svoje najhujše zatiralce pod pretvezo vere in narodnosti. Po vaši krivdi, je dejal govornik, imajo večino v državnem zboru tisti, ki vas tepo, tisti, ki imajo korist od draginje, tisti, ki imajo že tukaj nebeško veselje. — Nato se je oglašil za besedo sodrug Petijan iz Trsta in opisal sedanji položaj zidarjev. Goriškim zidarjem, je dejal, se gotovo cedita med in mleko, ker vas je večina brezbrzihih za strokovno organizacijo. Opisal je pomen strokovne organizacije, nakar je predsednik zaključil lepi shod.

— **Solkan.** Predavanje dr. Tume o socializmu in veri bo 12. t. m. ob 3. popoldne v prostorih izobraževalnega društva pri Al. Mozetiču in ne dne 5. t. m., kakor je bilo pomotoma objavljeno.

— **Norčava priroda.** Prijatelj našega lista nam pošilja iz Nabežine cvetočo vejico. Na Krasu imajo pomladno cvetje in zimski glad...

Trst.

— **Deželna organizacija jugoslovanske socialno demokratične stranke v Trstu** sklicuje v nedeljo 3. decembra 1911 v „Delavski dom“ v Trstu, ulica Boschetto 5, II. nadstropje deželno konferenco, kateri je podpisani odbor določil sledeči dnevni red:

1. Poročilo političnega odbora: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) kontrole.
2. Poročilo deželnih poslancev in mestnih svetovalcev tržaških, poročila sodr. P e u c h e r.
3. Organizacija in agitacija, poročila sodr. P e t e j a n.
4. Kulturna organizacija, poročila sodrug dr. F e r f o l j a.
5. Volitev novega političnega odbora.
6. Slučajnosti.

Konferenca začne točno ob 9. dopoldne in traja z dvournim odmorom opoldne do izčrpanega dnevnega reda. Vršiti se konferenca na podlagi dosedanjega organizacijskega štata,

tuta, ki določa sledeče zastopstvo: Krajne organizacije pošljejo za prvih 20 članov po 2, za vsakih nadaljnjih 20 članov po enega zastopnika. Strokovne in kulturne organizacije pa pošljejo za vsakih 50 članov po dva, za vsakih nadaljnjih 50 pa po enega zastopnika. Delegatje se morajo izkazati s pooblastilom svoje organizacije, brez pooblastila ne bo nihče priznan za delegata. Politično organizirani sodrugi smejo prisostovati konferenci kot gostje. Strokovno organizirani pa samo, ako imajo dovoljenje od političnega odbora. Predloge glede na izpremembo konferenčnega dnevnega reda, glede na izpremembo organizacijskega štatuta in glede na kulturne organizacije, je vpslati podpisanimu odboru do 27. novembra t. l.

Za konferenco je določen sledeči poslovnik: Vsak poročevalec sme govoriti največ eno uro pri poročilu in največ pol ure pri zaključni besedi. Vsak delegat sme govoriti pri vsaki točki dvakrat in vsikdar največ deset minut. Za stvarne popravke se bo dovolila beseda samo po končani razpravi posredne točke dnevnega reda. Beseda se mora zahtevati pismeno. Konferenca sklepa z absolutno večino glasov.

V Trstu, 1. novembra 1911.
Za Politični odbor jugoslovanske socialno demokratične stranke v Trstu
Ivan Regent. Ljudvit Vencajz.

— **Strankino zborovanje** bo v torek, 7. t. m. ob pol 9. zvečer v rdeči dvorani delavskega doma ul. Boschetto 5, II. nadstropje. Poleg drugih važnih vprašanj je na dnevnem redu tudi izvolitev volilnega odbora za sestavo novega političnega odbora. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Sodrugi so torej vabljeni, da se udeležijo zborovanja polnošteviloo.

— **Pevski odsek „Ljudskega odra“** priredi v nedeljo 19. t. m. prvi pevski koncert pod vodstvom svojega pevovodje g. E. Güntherja v Delavskem domu. Spored objavimo ob priliki.

Istra.

— **Vzpenjača na Učko.** Železniško ministrstvo je dun. podjetju „Union“ za eno leto podaljšalo pooblastilo za tehnična predela za gradnjo vzpenjače iz Lovrana na Učko.

Umetnost in književnost.

— **Opereta.** V soboto se je uprizorila Straussova živa opereta „Cigan baron“ z lepim uspehom. Poročilo objavimo zaradi pomanjkanja prostora jutri.

Italijansko turška vojna.

Z bojišča ni takorekoč nikakršnih vesti. Italijani pošiljajo vedno nove čete v Tripolitano in mobilizirajo letnik 1889., obenem pa napovedujejo, da bodo še drugi rezervisti poklicani pod orožje, o položaju v Tripolisu pa trdijo, da je neizpremenjen. Nekoliko se bo to že vjemalo z resnico, zakaj vsak položaj je nekaj časa neizpremenjen. Ali bolj zanimivo bi bilo izvedeti, kakšen je tisti „neizpremenjeni“ položaj. Precej nervozno nadaljevanje mobilizacije opravičuje slutnjo, da vendar tudi v Rimu niso popolnoma zadovoljni s sedanjim stanjem. Čudno pa je, da nočejo Italijani ničesar vedeti o bojih zadnjega tedna, v katerih so nedvomno imeli precejšnje izgube, dočim poročajo o malenkostih, o rekognosciranju kakšne bojne ladje, o brezuspešnih streljih kakšnega turškega topa itd. tako obširno, kakor da gre za izredno važne akcije. Dolgo to skrivanje ne bo moglo trajati.

Ali če ni zanesljivih poročil o bojih, se je nabralo drugih važnih vesti toliko, da je Giolittijeva bajka o „viteškem vojskovanju“ Italijanov popolnoma uničena. Dokler so samo Turki trdili, da moré Italijani v Tripolisu starce, žene in otroke, se je moglo misliti, da si izmišljujejo take reči, ali pa da vsaj zelo pretiravajo. Ker so vzhodni narodi na slabem glasu zaradi vsakovrstnih okrutnosti zoper vjete in ranjene sovražnike, bi bilo razumljivo, če bi se Turki trudili omiliti take reči s tem, da jih podtaknejo tudi nasprotniku. Ali ta sum so razpršila poročila francoskih, angleških in nemških poročevalcev, ki se niso mogli meniti nič tebi nič zmeniti in ki tudi ne morejo imeti namena, da bi blatili Italijane Evropejce v pričo Turkov. Vsa ta poročila pa ponavljajo trditev, da so italijanski vojaki ravnali kakor prave bestije, ne proti oboroženemu sovražniku v boju, temveč proti ljudem, ki se ne morejo braniti. Če bi tudi verjeli, da je število žrtev pretirano, ostane na vsak način še toliko strahot, da se mora človek zgrazati. Ujete žene, starce in otroke so zvezali, jih pomorili in še potem razmesarili. To dela vojska države, ki hoče nositi „kulturno med divjake“. Turčija je poslala vsem državam protest proti tem grozodejstvom. Ali če ne bodo krščanske države enostavno molčale, bodo kvečemu vprašale svojo krščansko posestrimo v Rimu in ta jim bo odgovorila, da se Turki lažejo. Kapitalistična kultura pač nima biti na kaj ponosna!

Predsednik turške zbornice Ahmed Riza je poslal tudi mednarodnemu socialističnemu tajnistvu v Bruslju, oziroma sodrugu Vanderveldeju bridko pritožbo zaradi italijanskega napada in zaradi hinavščine evropskih držav. Pismo je našim čitateljem že znano, ker smo ga objavili, ko ga je bil Ahmed Riza poslal berlinskemu „Vorwärtsu“.

Krščansko barbarstvo.

Carigrad, 5. novembra. Polkovnik Nehet beg je poslal sledeče poročilo: Italijanske čete so pomorile veliko število žensk in otrok. Vsa trupla so bila zvezana z vrvmi. Povsod nahajamo trupla nesrečnih domačinov, ki so bili podavljani kakor kostruni. Naznanjam ta dejstva vladni in upam, da bo opozorila civilizirane države na to klanje.

Carigrad, 5. novembra. Vlada je vložila pri zunanjih državah protest proti postopanju Italijanov, ki more žene in otroke.

Carigrad, 5. novembra. Na predlog načel. mladot. stranke Sežid bega je zbornica sklenila naznaniti vsem parlamentom protest proti divjanju Italijanov.

Turčija se noče pogajati.

Carigrad, 5. novembra. Ministrski svet je sklenil naznaniti vladi, da se Turčija v sedanjem trenutku ne more pogajati za mir.

Boji pri Homsu.

Carigrad, 5. novembra. Tripoliški poveljnik Mehet beg je naznanil vojnemu ministru z dne 30. oktobra in 1. novembra: Po noči 28. novembra je kolona turških čet in prostovoljcev napadla Italijane v Homsu. Sovražnik je imel 105 mrtvih. Zaradi streljanja z bojnih ladij se napad ni mogel nadaljevati. Na turški strani je padlo 7 mož, okrog 40 jih je bilo ranjenih. Dne 29. oktobra so italijanske baterije obstreljevale obrežje Kaza Adžilata ter so razdeale stražnico pri skladišču živil, ne da bi nam bile prizadele kaj izgub. Dne 31. oktobra je ena baterija izstrelila osem šrapnelov, ne da bi bila koga zadela. Dve italijanski bateriji pa sta streljali na stražnico v Kruvi in sta potopili neko jadrnico.

Kaj Italijani vse vedo.

Rim, 5. novembra. „Agenzia Stefani“ javlja: Zadnja dneva sta bila mirna. Ponavljajo se vesti, da razsaja kolera med Turki in Arabci tudi v Gurijanu. (Kaj pa je s poročilom, da je kolera tudi med Italijani? O tem bi morali v Rimu tudi kaj vedeti.)

Rim, 5. novembra. Iz dobrih virov se ponavljajo poročila, da je med Turki in Arabci nesloga. To je baje vzrok, da je bil sovražnik zadnje dni nedelaven. Dva poglavarja iz okraja Zavija sta podala v Tripolisu važna naznanila o organizaciji sovražnih plemen, o njih pehoti in konjeništvu, o njih orožju, streljivu in živilih ter o turških častnikih, ki jih vadijo. Potrdila sta, da razsaja kolera zlasti med regularnimi četami in da odpadajo Arabci v velikem številu. (Čisto podobne vesti so imeli Italijani takoj, ko so prišli v Tripolis. Par dni pozneje so se tisti Arabci, ki so se jim baje klanjali do tal, krvavo uprli.)

Rim, 5. novembra. „Agenzia Stefani“ javlja, da so Turki baje usmrtili konjeniškega častnika Ibrahim bega, ker je bil osumljen, da je bil v tajni zvezi s svojim očetom Hasun pašo, znanim izdajalcem v Tripolisu.

Kovčeg v vodnjaku.

Rim, 5. nov. V nekem vodnjaku blizu tripoliških utrdb so našli napol sestradanega človeka. V tistem vodnjaku so našli tudi kovčeg, v katerem je bila uniforma turškega konjeniškega častnika ter razne važne papirje, med temi tudi načrt Tripolisa, na katerem je bila označena črta utrdb. Najbrže gre za špijona, ki je upal, da se mu bo posrečilo uiti čez okope.

Italijanske ladje pred Solunom.

Berolin, 5. nov. „National Zeitung“ javlja, da so videli v Solunu pred tremi dnevi ponoči italijanske križarke. Iz Carigrada je odšlo pojačenje v Solun.

Carigrad, 5. nov. Razširjena je govorica, da je ministrski svet sklenil izgnati vse Italijane, če bi italijanske ladje izkušale napasti turške otoke.

Nemška diplomacija žuga časopisju.

Berolin, 5. nov. Nemško poslanstvo v Rimu je zelo nezadovoljno z nemškim časopisjem. Tukajšnji „Lokalanzeiger“ je dobil dopis iz diplomatskih krogov, da naj nemško časopisje neha pisati proti Italijanom, češ da bo to trajno škodovalo Nemčiji na gospodarskem polju. Italija bo Tripolitano obdržala na vsak način (ali najprej jo mora imeti!) in je pripravljena na vse žrtve. V Nemčiji naj ne pozabijo, da bo močna Italija v Severni Afriki med Anglijo in Francijo lahko še dobro poslužila Nemčiji.

Sodrugi! Agitirajte za socialno demokratično časopisje! Vsak sodrug bodi naročnik našega lista, vsaka družina naj čita „Zarjo“.

Kitajska revolucija.

Po zadnjih vesteh je dinastija v Pekingu kapitulirala pred vstasi in izpolnila vse zahteve vojaštva. Cesar je razglasil ustavo, ki daje ljudstvu večje pravice, nego jih imajo narodi v evropskih ustavnih državah. Seveda ni gotovo, da bo to ustavilo revolucijo. Od vsega začetka so revolucionarji razglasili, da se mora mandžurska dinastija umakniti. To je sicer edina točka, katere ustava ne izpolnjuje, ker zahteva, da bodi cesar nedotakljiv. Sicer pa ima po tej ustavi ljudstvo potom parlamenta vso vladarsko moč. Ali med revolucionarji je veliko nezaupanje napram dinastiji, napredek revolucije je tako velik, da bo treba še počakati še vesti, če so vstasi sprejeli ponudbo. Če pa se nova ustava uveljavi, tedaj je Kitajska mahoma najbolj demokratična država na svetu. Cesar je najdal res le reprezentant, vse važne pravice pa so ohranjene ljudstvu.

Ministrskega predsednika po novi ustavi ne imenuje cesar, ampak voli ga zbornica poslancev izmed članov gosposke zbornice. Toda to gosposko zbornico volijo volilci, kakor poslance. Parlament odločuje o vojni in miru in le kadar ni parlamenta, ima to pravico cesar. Tudi o porabi vojaštva odločuje samo parlament. Vsekakor so to velikanske pridobitve, pri katerih gre seveda tudi za to, kako se bodo v praksi izvrševale.

Kitajska ustava.

Peking, 4. novemb. Cesar je podpisal ustavo, ki ima v glavnem sledeče določbe. Dinastija Tahing vlada za vse čase. Cesarjeva oseba je nedotakljiva. Cesarjevo moč omejuje ustava. Nasledstvo na prestolu določa ustava.

Samo parlament ima pravico izpreminjati ustavo. Člane višje zbornice voli ljudstvo. Izmed njih voli parlament ministrskega predsednika, ki ga cesar potrdi. Ministrski predsednik predlaga ostale člane ministrstva cesarju v potrdilo. Cesarji principi se nimajo voliti v kabinet ali na najvišja upravna mesta v pokrajinah. Če naleti ministrski predsednik na ovire v parlamentu in ga ne razpusti, mora demisionirati. Nobena vlada nima razpustiti parlamenta več kakor enkrat.

Cesar prevzame direktno poveljništvo nad armado in mornarico. Če se pa potrebujejo te sile v notranjih zadevah, določa parlament posebne pogoje za to.

Cesarске naredbe ne morejo nadomestiti postave. Mednarodne pogodbe se nimajo sklepati brez dovoljenja parlamenta. O napovedbi vojne in o sklepanju miru sme cesar odločati, če parlament ne zboruje. Če vlada ne dobi proračuna od parlamenta, ne more vladati na podlagi prejšnjega proračuna.

Parlament določa izdatke cesarske hiše ter sklepa o njih zvišanju in znižanju. Sklepe parlamenta razglasa cesar. Sedanji narodni zbor vodi posle, dokler se ne otvori parlament.

Boji pri Hankau.

London, 5. nov. Reuterjev biro javlja z dne 2. nov.: Požar, ki so ga povzročili strelji cesarskih baterij, je močan veter razpihal pa se je hitro razširil proti Hanjangu, kjer je takoj začelo goreti. Glavno pogorišče je celo miljo široko. Nekoliko vstašev drži še tiste dele mesta, kjer se ne gori, izvzemši severo-zapadni kot, kjer so cesarske čete pripravljene na naskok. Bati se je, da je vselejanska mislija razdejana. Med poslopji misije je tudi šola za slepe dečke, kjer je 150 ranjenih. Načelnik zavoda je prosil poveljnika cesarskih čet, da bi ustavil bombardiranje, dokler se ne odpravijo dečki. Poveljnik je dovolil premirje od 12. do 1., ustavil pa je streljanje samo do pol 1. Baterije vstašev so preprečile poizkus ladje rdečega križa, ki je hotela rešiti prebivalce zavoda.

Uspehi vstašev.

Peking, 4. nov. Juansikaj je brzojavil cesarju, da ne sprejme ministrskega predsedništva. Ne more se vedeti, če je to resna odklonitev ali formalnost. Zakaj kitajska šega zahteva, da se taka ponudba iz uljudnosti odkloni. Pri Čangšeu je bil boj, v katerem so vstasi zmagali.

Velika mesta v revolucionarnih rokah.

London, 6. nov. Proklamacija ustave ni dosegla zaželenega uspeha, revolucionarno gibanje se širi od dne do dne bolj. Iz mnogih krajev, ki so bili doslej od vstaje nedotaknjeni prihajajo vesti o revolucionarnih demonstracijah. V nekaterih velikih mestih so si revolucionarji osvojili obč. oblast in posadili na čelu komunam revolucionarne župane.

Šangaj, 6. novembra. 3. t. m. je bila v Šangaju prva revolucionarna demonstracija, ki je bila v mestnem delu Kapel zelo krvava. Policija je bila preslabotna, da bi bila demonstrante razpršila. Demonstrantje, katerim so se pridružili vojaki, so zasedli arzenal.

ZADNJE VESTI.

Italijansko turška vojna.

Aneksija Tripolitanijske in Cirenaike.

Rim, 6. nov. Kralj je podpisal dekret o aneksiji Tripolitanijske in Cirenaike. Vnanji minister di San Giuliano je sporočil vsebino kraljevega dekreta vsem poslanikom. Dekret pravi, da je Italija prisiljena, da anektira Tripolitanijsko in Cirenaijsko ozemlje, ki je italijanskega naroda (?) temveč tudi Evrope in Turčije (?). Dalje pravi odlok, da bo mir sklenjen na tej podlagi, dolgotrajen in da v bodoče odpadejo vsi konflikti med Italijo in Turčijo. Italija bo spravila Tripolitanijsko in Cirenaijsko pod svojo suvereniteto, če ne drugače, pa s silo.

Boj pred Tripolisom.

Rim, 6. nov. „Agenzia Stefani“ poroča, da je bil v soboto tri kilometre od Tripolisa boj med italijanskimi in turškimi četami. Turki so doživeli hud poraz (?) in imajo težke izgube, dočim je od Italijanov en sam mrtev in nekaj ranjenih.

Tripolis obkoljen od Turkov.

Berlin, 6. novembra. Poseben dopisnik „Morgenpost“ brzojavlja iz Tripolisa, da je mesto krog in krog obkoljeno od turških čet. Vse utrdbne oddaljenosti 4 kilometrov so v turških rokah in dobro zavarovane. Italijani imajo odprto samo morje: a na Malti, ki je najbližja Tripolisu, ne dobe italijanske bojni ladje, nevedno ne premoga.

Odpor proti vojaškemu absolutizmu.

Rim, 6. novembra. Poslanska zbornica, ki bi se imela že davno sestati, še sedaj ni sklicana, da ima vlada prestejše roke gledena afričanske pustolovščino. Vseled tega vlada med demokratičnimi frakcijami poslanske zbornice hudo nezadovoljstvo.

Turško poročilo o sobotnem boju.

Carigrad, 6. novembra. „Sabah“ poroča, da so Turki z velikim vsemohom bombardirali Tripolis in zavzeli eno utrdbo. Ministrstvo doslej še ni dobilo uradnega obvestila.

Trozveza se krha.

Carigrad, 6. novembra. „Jeune Turquie“ poroča, da izstopi Italija iz trozveze in da vstopina njeno mesto Turčija.

Razpust nabrežinskega obé. sveta.

Nabrežina, 6. novembra. Namestništvo je na ugovor soc. dem stranke razveljavilo zaradi neznanjskih narodnjaško-klerikalno-italijanskih volilnih sleparij zadnje občinske volitve in razpustilo nabrežinski občinski odbor.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 6. novembra. Današnja seja bo zelo kratka. Zbornici se bodo predstavili novi ministri. V imenu kabineta bo ministrski predsednik grof Stürgkh razvil delovni program nove vlade. Tako po zbornici se snide nem. „Nationalverband“, jedro Gautscheve armade, da zavzame stališče napram Stürgkhovemu kabinetu.

Grof Aehrenthal pri cesarju.

Dunaj, 5. novembra. Včeraj popoldne je bil grof Aehrenthal pri cesarju sprejet na poseben avdienci.

Katoliški shod.

Dunajsko Novo mesto, 5. novembra. Včeraj se je tukaj otvoril katoliški shod v navzočnost dunajskega nadškofa Nagla, ki je tudi govoril. Naglašal je, da ima duhovniško pravico in dolžnost, da se bavi z vsem, kar ima katoliškemu ljudstvu služiti za izveličanje. Danes se je sklenila resolucija, ki se pošlje papežu z izjavo, da so nižjeavstrijski katoličani pripravljeni slušati vsako papeževo besedo in odredbo, ter braniti papeštvo in cerkev zoper vsak krivični napad. Cesarju in prestolonasledniku so se poslali udanostni brzojavi.

Ebenhoch odlaga mandat.

Linac, 5. novembra. Dr. Ebenhoch boče odločiti svoj mandat v volilnem okraju Rohrbach-Mühlkreis, ker se nestrinja s tendenco, da bi se ustanovila od krščanskih socialcev ločena politična stranka.

Krakovski knezožupnik.

Dunaj, 5. novembra. Rimska kurija je naznanila, da se glasila z imenovanjem kneza Sapieha za knezožupnika v Krakovem namesto rajnega kardinala Puzyra.

Boj zoper obstojecjo na Ogrskem.

Budimpešta, 5. nov. Poroča, da je zbornici predsednik Berzeviczy večeraj razveljavil ministrskemu pridušku svoj odstop s nerazmiselnosti in je mogoče, da se predsedniška kriza ki je nastala vsled nezadovoljnosti Tiszeve skupine v vladni stranki nad

Berzeviczyjevim lojalnim tolmačenjem poslovnika, vplem poravnava. Danes se je Tisza razgovarjal z Berzeviczyjem o posredovalnem načrtu, da naj bodo vselej po tri seje na teden posvečene proračunski razpravi, in po tri nadaljevanju brambne debate. Podpredsednik Kabos je pregovarjal načelnika neodvisnikov Justha, da naj opusti zahtevo, da se reši volilno reformo pred brambno reformo. Uspeh teh konferenc doslej še ni znan.

Socialistične zmage.

Berlin, 6. novembra. Pri včerajšnjih občinskih volitvah v Berlinu je zmagovalo 16 socialistnih demokratov in 11 liberalcev. V Charlottenburgu je zmagovalo 6 socialistnih demokratov in 8 liberalcev.

Bethmann-Hollweg in bodoče državno-zborske volitve.

Berlin, 5. novembra. Listi so objavili pismo predsednika zveze poljedelcev, kjer ta izraža bojazn, da bo državni kancelar uravnaval svoje delovanje od bodoče državnozbornske večine. Oficijozna „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ odločno zavrača to trditve, češ da bo uravnaval državni kancelar svoje delovanje samo po svojem lastnem prepričanju in da rezultat volitev na tem ne bo ničesar izpremenil.

Obleganje roparske trdnjave v Lodži.

Lodž, 5. novembra. V Lodži je bil krvav boj med roparsko četo in rusko tajno policijo. Roparji so ranili ob prvem spopadu več policistov, nakar so zbežali v neko hišo v sredini mesta, ki jo je policija obenem s sosednjimi hišami obkolila. Nato so roparji in policaji ves dan streljali drug na drugega. Roparje vodi znani Banasjak. Policija je bila doslej brez moči in si je priskrbela strojne puške. Prebivalce bližnjih hiš so pozvali, naj zapuste stanovanja.

Odmevi maročanske pogodbe v Nemčiji.

Berlin, 5. nov. Izmed vseh berlinskih listov je vlada obvestila samo „Lokalanzeiger“ o pogodbi z ozirom na kompenzacijo v Kongu in je edino le „Lokalanzeiger“ objavil zemljevid dotičnega ozemlja. „Berliner Tagblatt“ očita kolonialnemu uradu, da je podal s tem zemljevidom popolnoma napačno sliko o pridobitvi ozemlja v Kongu, samo da bi zbudil vtisk, kakor da bi dobila Nemčija od Francije velik, zelo lep del Konga, kar pa ni res. List pravi k temu: Zemljevid je izdeloval doslej v kolonialnem uradu vladni svetnik dr. Danckelmann, ki je tako nepričakovano demisioniral, da si je zelo malo javno nastopal in je gotovo prav malo odgovoren zaradi kompenzacij v Kongu. Upamo, da se v bodoče ne bodo razširjala tako napačna obvestila.

Pariz, 6. nov. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da so že skoro vse levilisti pripridile maročanskemu dogovoru med francosko in nemško vlado.

Seja ljubljanske strokovne komisije danes ob 8. zvečer v društvenih prostorih.

— Ženska podružnica „Vzajemnosti“ opozarja članice, da se vrši običajni mesečni sestanek v torek ob 8. zvečer v pisarni železničarkega tajništva na Resljevi cesti št. 22. — Pridite vse!

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zalaga založba Zaria
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Mednarodno delavsko izobraževalno društvo v Skednju

pridri
v nedeljo, dne 12. novembra v Skednju v dvorani Cimet

veselico s plesom

s sodelovanjem godbe socialistične mladine iz Trsta.

.. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. ..
Vstopnice se dobe od 5. t. m. naprej od 7. do 9. ure zvečer v društvenih prostorih.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska c. 17

priloga svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. Vozna kolesa

Centki zastoni in franko.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 16 vin. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K



FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo 100 K 30—

Za vsak gramofon pismono jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

KLOBUKE cilindre in čepice

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri

priloga

IVAN SOKLIČ, Ljubljana

Pod Trančo št. 2.

DEČEK

ki ima veselje do ključavničarskega obrta se sprejme kot vajenca ..

Ignacij Lončar, ključavničar, Lukovica, Kranjsko.

OREHE

v vsaki množini kupuje po nizkih cenah ..

!!! Tvrdka oddaja najboljšo vrsto KROMPIR zdrav in brezhiben !!!

!!! cele vagone po prav solidni nizki ceni !!!

!!!

Največje podjetje konfek. stroke je ogromna trgovina

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

katera ima že začetkom seziže

nad 30.000 kom. svežega blaga

po najnižjih cenah — in to:

nad 5000 kom. najfinišni oblek za gospode .. nad 2000 kom. posamezn. hlače in telovnik ..

.. 2000 .. najfinišni površnikov, športnih in zimskih sukenj .. 8000 .. pelerin ..

.. 15000 .. najmočnejše konfekcije za dame in deklice ..

Solidna postrežba!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Priznana nizke cene!

Štirinajstletna deklica

za silo nemščine zmožna. želi vstopiti v kako trgovino. Naslov pove: Jakob Tratnik, Lasce, Otalež (Primorsko).

10 zapovedi

za zdrave in 10 zapovedi za kmetovalce, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajajo zdravila p. t. članom okr. boln. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne in bolniške blagajne južne železnice.

Železnato vino s kino

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

.. Dunajska cesta ..

krepča malokrvne, nervozne, vsled boleznih oslabele osebe, blede, slabotne in bolehave o roke, ena pol-litrska steklenica 2 K, tri steklenice K 6'60. Poština in zavojnina prost.

Železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani vsebuje v resnici in vedno navedeno množino železa, ima neoporečno zdravilno vrednost in prednjači z raditega vsem drugim železnatim izdelkom.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je slovenski

Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek ter stane četrtletno K 1 80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Slovenski Ilustrovani Tednik, Ljubljana

Restavracija „International“

na Resljevi cesti št. 22

v neposredni bližini južnega kolodvora.

Vedno sveže pivo, dobra dolenska vina kakor tudi gorka in mrzla jedila.

Na razpolago je vrt s kegljiščem in vsi slovenski, nemški, italijanski delavski listi. Shajališče sodrugov

Na prijazen poset vabi

Marija Petrič, gostilničarka.